Onderwerp: Dubbele wethouder Universiteitskwartier
Aan: [redacted]
Van: Monumenten en Archeologie (MenA)
Datum: 11-5-2020
Aanwezig: DB SD Centrum: [redacted]
Ambtelijke ondersteuning:
[redacted] – ambtelijk opdrachtgever
[redacted] – projectleider
M&A: [redacted]

Het Universiteitskwartier is een gebied met grote cultuurhistorische waarden en een clustering van monumenten. Een zorgvuldige omgang hiermee staat voorop. In de bijgevoegde memo van het Projectteam Universiteitskwartier wordt een aantal dillema's geschetst die voortkomen uit de wens om het gebied te ontwikkelen en geschikt te maken voor de huidige onderwijsfunctie enerzijds en het behoud van de erfgoedwaarden anderzijds. Vanuit MenA worden de volgende aanvullingen en verduidelijkingen bij de memo gedaan. **Algemene strekking is dat er nog veel aanvullend onderzoek en onderbouwing aangeleverd moet worden om de huidige plannen voldoende te motiveren.**

- MenA, de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) en de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit (CRK) staan op het standpunt dat de voorgestelde ingrepen onvoldoende worden onderbouwd en gerelateerd aan de cultuurhistorische waarden. Dat geldt ook voor het Stedenbouwkundig Masterplan waarin de onderlinge samenhang en duiding van de verschillende gebouwen in het gebied ontbreekt. Deze zaken moeten volgens MenA en de CRK helder gedefinieerd zijn voordat met de deelprojecten voor afzonderlijke gebouwen kan worden begonnen. **Toezeggingen op dit moment voor het wijzigen van gebouwen zijn daarom te prematuur .**

- Om tegemoet te komen aan het bovenstaande wordt voorgesteld dat door de UvA een cultuurhistorisch transformatiekader aan het Stedenbouwkundige Masterplan (SMP) moet worden toegevoegd. Het ligt in de lijn der verwachting dat deze onderbouwing soms haaks staat op de huidige voorgestelde ingrepen. De UvA heeft echter al aangegeven vast te willen houden aan de door haar voorgestelde ingrepen. **De betekenis van een cultuurhistorisch transformatiekader is daarmee niet eenduidig en geen vertrekpunt voor ingrepen.**

- Op 2 juli is een Bestuurlijk overleg gepland waarbij de wethouders ook worden uitgenodigd. Het is de bedoeling om dan de afweging per gebouw van het stads(deel)bestuur aan te geven aan UvA. **Het is belangrijk dat voor die tijd de bovengenoemde punten naar tevredenheid zijn opgelost.**

De onderstaande kwesties zullen in het vervolgtraject in ieder geval gaan spelen:

BG 5, het voormalig klinisch ziekenhuis.
Met de sloop van het atrium wordt de kans geboden om de kwaliteit van het monument en de context ervan te verbeteren. M&A en RCE adviseren een dusdanige omvang op de binnenplaats dat het monument nog valt te ervaren. De UvA heeft een volume voor ogen dat de zichtbaarheid van de vleugels wordt verslechterd.

Dilemma: de omvang van de nieuwbouw op het binnenterrein.

Vraag:
Kan een deel van de collegezalen ook elders in het gebied worden ondergebracht, dat is wel het vermoeden van M&A?

BG 3 (Theo Bosch paviljoen, rijksmonument)
De UvA en het DB werken plannen uit voor het paviljoen van Theo Bosch dat deel uit maakt van het rijksmonument en de bouw van een nieuw pand. Het College van Bestuur gaat zich huisvesten in deze nieuwbouw. M&A en RCE zijn vanwege de monumentale waarden geen voorstander van sloop.

Dilemma: sloop van het Rijksmonument Theo Bosch (jong erfgoed).

Vragen:
- Er zijn nogal wat hobbels te nemen. Het bestemmingsplan maakt een dergelijke nieuwbouw niet mogelijk. De RCE zal de minister adviseren over sloop, de CRK zal het college adviseren. Hoe verhouden deze adviezen zich tot het SMP?

- Bestuurlijk is er grote aandacht voor het jongere erfgoed. De minister heeft recent nog een brief naar de Kamer gestuurd met haar voornemens voor dit erfgoed. Hoe verhoudt de sloop van het Theo Boschpaviljoen BG3 zich hier toe?

OMHP – Oude Manhuis Poort

Het Leupenpand vertegenwoordigt hoge monumentale waarden. Het wordt gedeeltelijk gesloopt. Er is voor dit pand een monumentenaanvraag ingediend (gemeentelijk monument) – ook wordt onderzocht in hoeverre het bouwdeel een rijksmonument is.

Dilemma: gedeeltelijke sloop van een monumentaal pand (jong erfgoed)

Vraag:
Er wordt door de SIRK geadviseerd om zo snel mogelijk met M&A om tafel te gaan voor een kaderstellend cultuurhistorisch onderzoek. Gebeurt dat nu ook?

Universiteitstheater (rijksmonument)
De UvA wenst een extra volume op het dak en een dakterras toe te voegen. M&A adviseert negatief hierover. M&A geeft aan dat dit een verstoring is van het monument en van de prominente gevelwand aan de Amstel. Bovendien kan de opbouw niet zonder schade op het monument worden aangebracht.
Het DB heeft met de UvA afgesproken dat de optopping als wens in het SMP wordt opgenomen maar vooralsnog voor latere orde is.

Dilemma: optopping van het universiteitstheater

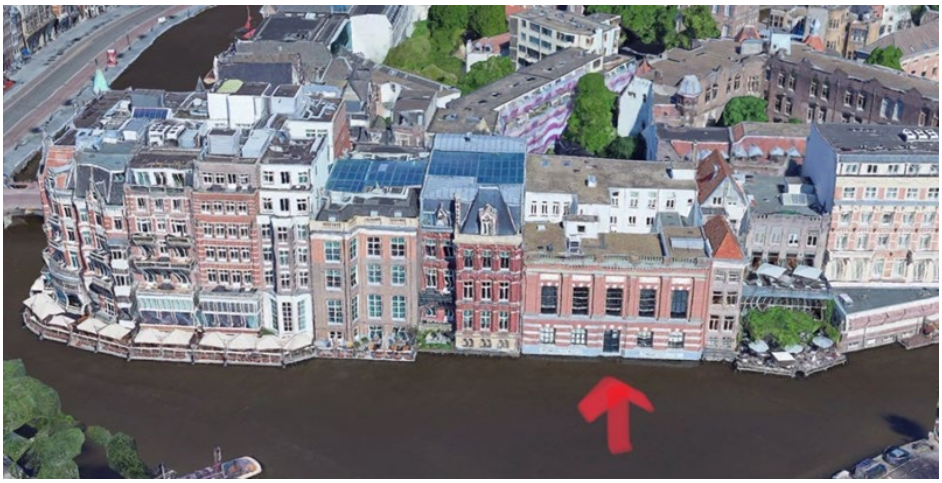

Proces bestuurlijke afweging
In de fase hierna wordt in het Bestuurlijke Overleg met UvA en DB worden de dilemma's besproken. Vervolgens wordt in het DB de bestuurlijke afweging gemaakt (op basis van de adviezen van RCE en CRK en de resultaten uit het doorlopen participatieproces) of het product vrij wordt gegeven voor inspraak of dat er nog aanpassingen aan het plan moeten worden gedaan.

Hierna volgt:
- Inspraak
- Fase 5 Bespreking Definitief Concept SMP in BO
- Doorvoeren evt aanpassingen
- Fase 6 DB adviseert B&W over Definitief Concept SMP
- Fase 7 B&W behandelt SMP
- Fase 8 vervolgens behandeling in Raadscommissie
- Fase 9 Gemeenteraad stelt SMP vast

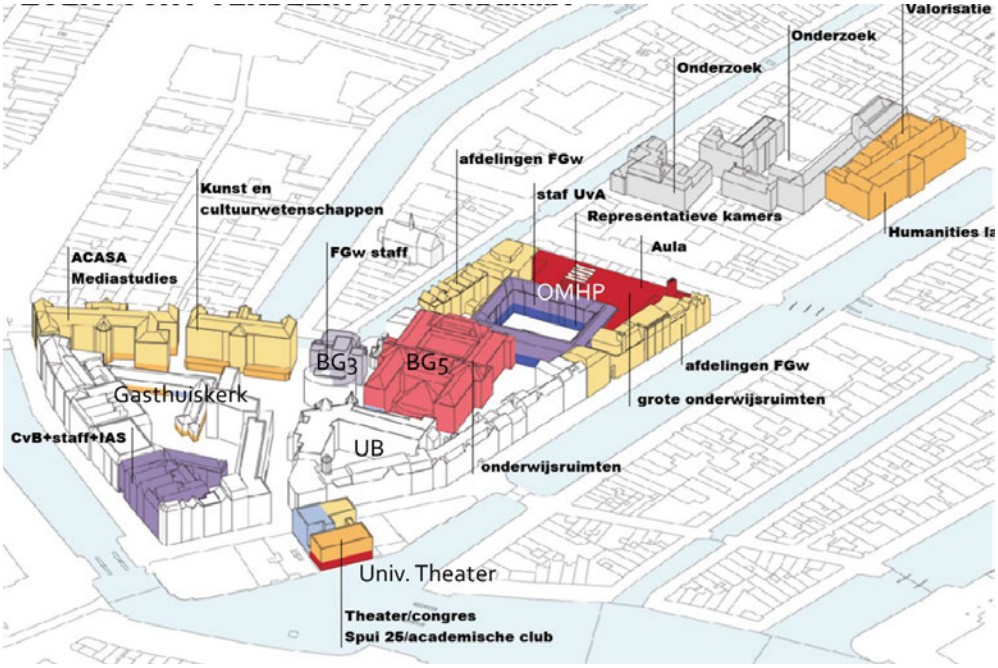
Valorisatie
Onderzoek
Onderzoek
afdelingen FGw
staf UvA
Representatieve kamers
Aula
Kunst en
cultuurwetenschappen
ACASA
Mediastudies
FGw staff
OMHP
BG3
BG5
afdelingen FGw
grote onderwijsruimten
Gasthuiskerk
CvB+staff+IAS
UB
onderwijsruimten
Univ. Theater
Theater/congres
Spui 25/academische club